

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 lipca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił E. C. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 11270 ze zm.), gdyż nie udowodniła ona wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie zaliczył wnioskodawczynie do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. gdyż nie został wystarczająco udowodniony oraz brak jest zaświadczenia o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników przez rodziców.

/decyzja – k. 23 akt ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 16 sierpnia 2019 r. wniosła wnioskodawczynie domagając zaliczenia w ogólnym stażu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i przyznania prawa do emerytury. Podniosła, iż nie ze swojej winy nie jest w stanie przedstawić zaświadczenia o opłaceniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników przez rodziców.

/odwołanie - k. 3/

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie, powołując się na argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 4-5/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie E. C. urodziła się (...).

/bezsporne/

W dniu 26 marca 2019 r. wniosła o przyznanie prawa do emerytury.

/ wniosek k. 1-6 akt ZUS/

Decyzją z dnia 29 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił wnioskodawczynie prawa do emerytury z uwagi na to, iż nie udowodniła wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

/ decyzja k. 6 akt ZUS/

W dniu 10 maja 2019 r. ubezpieczona wniosła ponownie o przyznanie emerytury w wieku wcześniejszym wnosząc o uwzględnienie w stażu ubezpieczeniowym pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. Do wniosku załączyła oświadczenie w sprawie braku dokumentów stwierdzające, iż w ww. okresie pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców, zeznania dwóch świadków – siostr, zaświadczenie ze Starostwa Powiatowego w P. stwierdzające, iż jej rodzice w spornym okresie posiadali nieruchomość rolną o powierzchni 1,26 ha, zaświadczenie z Urzędu Gminy w D. i KRUS P. Terenowa w Ł. stwierdzające, iż nie są w posiadaniu dokumentów, które potwierdziłyby okres podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek przez rodziców, zaświadczenie o zameldowaniu ubezpieczonej pod adresem (...) gm. D..

/ wniosek k. 7 akt ZUS. wraz z załączonymi dokumentami k. 8, k. 13-14 , k. 20 , k 9,11,21, k. 12 akt ZUS/

Sporną decyzją z dnia 30 lipca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie odmówił wnioskodawczynie prawa do emerytury, gdyż nie udowodniła ona wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

/decyzja – k. 13 akt ZUS/

Organ rentowy uznał za udowodnione przez wnioskodawczynię na dzień 1 stycznia 1999 r. 19 lat, 9 miesięcy i 26 dni okresów składkowych. Przy czym staż w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze wyniósł 16 lat 2 miesiące i 14 dni. Organ odmówił wnioskodawczyni oraz okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. gdyż nie został wystarczająco udowodniony oraz brak jest zaświadczenia o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników przez rodziców.

/bezsporne/.

W chwili obecnej do 8.01.2021 r. wnioskodawczyni jest uprawniona do świadczenia rehabilitacyjnego w związku z przeżytym udarem mózgu. Przeżyty udar powoduje u wnioskodawczyni kłopoty z pamięcią.

/bezsporne, decyzja z 8.05.2020 r. k.15, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:31:32 00:33:02 wraz z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 -00:15:48, /

Jak wynika z rejestru ewidencji gruntów A. B. – ojciec wnioskodawczyni -w latach 1978-1980 na podstawie Aktu Własności Ziemi nr (...) wskazany był jako właściciel nieruchomości rolnej położonej w gminie D. w obrębie O..

/ zaświadczenie starostwa Powiatowego w P. k. 20 akt ZUS/

Wnioskodawczyni E. C. w okresie od 10.03.1963 – 15.11.1986 r. była zameldowana na pobyt stały pod adresem (...) gm. D..

/ zaświadczenie k. 12 akt ZUS/

Urząd Gminy w D. i KRUS P. Terenowa w Ł. nie mogą udzielić informacji dotyczących opłacania składek na Fundusz emerytalny rolników w okresie od 01.01.1978 r. do 31.12.1980 przez A. B. . Organy podatkowe nie są bowiem w posiadaniu dokumentów, które potwierdziłyby okres podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek.

/ zaświadczenie Wójta Gminy D. z 6.05.2019 r. k. 9 akt ZUS z 23.04.2019 r. k. 11 akt ZUS, informacja KRUS P. Terenowa w Ł. k. 21/

E. C. w okresie od 4.09.1978 -7.09.1979 była zatrudniona w (...) w Ł. Oddział w P. na stanowisku ucznia sprzedawcy kl. I zgodnie z umowa o praktyczną naukę zawodu. Stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron

/ świadectwo pracy k. 4 akt kapitałowych ZUS/

Od dnia 3.03.1980 wnioskodawczyni została zatrudniona w (...) S.A. na stanowisku przędzacz – pomoc.

/ świadectwo pracy k. 5 akt kapitałowych ZUS/

W przerwie pomiędzy wskazanymi okresami zatrudnienia tj. od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. wnioskodawczyni pracowała w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez jej rodziców, należącym do jej ojca.

/ zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:31:32 00:33:02 wraz z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 -00:15:48, zeznania świadka C. S. protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:20:11-00:30:49/

Wnioskodawczyni nie chodziła wówczas do żadnej szkoły.

/ zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:31:32 00:33:02 wraz z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 -00:15:48/

W gospodarstwie była krowa, 2-3 świny, kury, gęsi, kaczki. Uprawiano żyto, owies, ziemniaki, brukiew, buraki. W gospodarstwie była stodoła, gdzie przechowywano siano i słomę. Wnioskodawczyni dawała jeść zwierzętom, zajmowała się drobiem, pracowała w polu, zbierała ziemniaki, przebierała ziemniaki, niekiedy wyprowadzała krowę na łąkę, czyściła oborę, rozrzucała obornik po polu, pielęła warzywniak, sprzątała przy sianie, nawet ręcznie zbierała biedronki i stonkę by nie niszczyła upraw. Nadto sprzątała w domu.

/ zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:31:32 00:33:02 wraz z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 -00:15:48 zeznania świadka C. S. protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:20:11-00:30:49/

Praca w gospodarstwie zajmowała wnioskodawcy od 5 do 6 godzin dziennie przy udziale rodziców i współudziale rodzeństwa. Pracowano także w soboty choć w nieco mniejszym wymiarze. W spornym okresie wraz z wnioskodawczynią pracował jeden brat i siostra, pozostała dwójka rodzeństwa już się wyprowadziła. Ponadto ojciec wnioskodawczyni był zatrudniony dodatkowo na etacie w systemie 3 zmianowym. Podczas jego nieobecności gospodarstwem zajmowała się pozostała rodzina.

/ zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:31:32 00:33:02 wraz z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 -00:15:48 zeznania świadka C. S. protokół z rozprawy z dnia 29 września 2020 r. 00:20:11-00:30:49/

Dokonując ustaleń faktycznych, co do kwestionowanego przez organ rentowy okresu ubezpieczenia Sąd oparł się przede wszystkim na zeznaniach odwołującej, świadka oraz zebranych w niniejszej sprawie dokumentach, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni i świadka co do faktu i wymiaru pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez jej rodziców w od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. Zeznania te były spójne i wzajemnie ze sobą korespondowały a drobne rozbieżności mogły wynikać z upływu czasu, a także udaru mózgu, który przeżyła wnioskodawczyni i związanymi z nim sygnalizowanymi w toku procesu kłopotami z pamięcią. Niemniej jednak zarówno świadek, jak i wnioskodawczyni były zgodne co do rodzaju wykonywanych przez wnioskodawczynię prac, jak i ich wymiaru. W związku z powyższym w całości zeznania te zasługiwały na wiarę. Wobec tego w oparciu o zeznania świadka i korespondujące z nimi zeznania wnioskodawczyni Sąd poczynił jednoznaczne i stanowcze ustalenia i w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.53), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn, 60 dla kobiet oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 27 ust. 1 Ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3;

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

Zgodnie z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na mocy art. 10 ust. 1 przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jako okresy składkowe:

1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,

2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,

3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Natomiast stosownie do treści art. 6 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 174) za domownika uważa się osobę bliską rolnikowi, która:

a) ukończyła 16 lat,

b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,

c) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy;

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną było posiadanie przez odwołującą się wymaganego w/w przepisami stażu emerytalnego.

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i w sprawie każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Dlatego, w niniejszej sprawie Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania świadka i wnioskodawczynie, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność jej żądania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, w sposób nie budzący wątpliwości, że wnioskodawczynie w okresie od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r. wykonywała prace w gospodarstwie rolnym należącym do jej ojca.

W pierwszej kolejności należy zdefiniować pojęcie gospodarstwa rolnego. W tym zakresie, w ocenie Sądu Okręgowego, należy się posilkować definicjami ustalonymi w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z dyspozycją art. 6 pkt 4 wskazanej Ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarstwie rolnym - rozumie się przez to każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej.

Stosownie do treści art. 6 pkt 3 Ustawy przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Wnioskodawczyni udowodniła w toku niniejszego postępowania, że jego rodzice prowadzili gospodarstwo rolne. W gospodarstwie hodowane były zwierzęta krowy, świnie, kaczki gęsi, kury, uprawiano zboża żyto oraz warzywa ziemniaki buraki i brukiew.

Cytowany przepis nie określa rozmiaru świadczonej pracy, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. sygn. akt II UKN 155/00 (OSNP 2002/16/394).

Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego, za wykonywanie określonych czynności w gospodarstwie rolnym można uznać okresy pracy w tym gospodarstwie, w których czynności były wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. Przy czym w orzeczeniach Sądu Najwyższego kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. (II UKN 155/00; OSNP 2002/16/394, OSNP-wkl. 2001/9/6) Sąd Najwyższy podkreślił, iż treść przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie odbiega zasadniczo od poprzedniego unormowania, czyli jest kontynuacją regulacji art. 5 ustawy o rewaloryzacji, z odpowiednikiem w art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z powyższym Sąd Najwyższy uznał, że w zakresie charakteru pracy w gospodarstwie rolnym uwzględnianej w stażu ubezpieczenia pracowniczego chodzi o wymagania stawiane okresom składkowym lub okresom, w których nie istniał obowiązek opłacania składek (por. art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach), uwzględnianych ramach systemu pracowniczego ubezpieczenia społecznego.

W rozważaniach Sąd Najwyższy podkreślił odrębności systemów ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) i ubezpieczenia społecznego rolników, które zostały oparte na odmiennych zasadach podlegania ubezpieczeniu, finansowania i udzielania świadczeń. W związku z tym Sąd Najwyższy wskazał, że przepisy zawarte w tych ustawach, normujące możliwość wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, należy uznać za przepisy szczególne (co ujawnia się w art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w art. 10 ust. 3 oraz art. 56 ustawy o emeryturach i rentach), które wymagają ścisłego interpretowania. Proszą wobec tego konsekwencją jest przyjęcie, że okres pracy w gospodarstwie rolnym według ustawy o emeryturach i rentach, mimo że nie jest okresem pracy sensu stricto, a przez podkreślenie, że chodzi o pracę po 16 roku życia, nawiązuje do okresu pracy w gospodarstwie rolnym, wykonywanej przez domowników rolnika, czyli osoby mu bliskie, nie może być natomiast uważany za przewidziany w art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników okres ubezpieczenia społecznego domownika. Zwłaszcza, że – o czym będzie jeszcze mowa - okresy pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 r. nie były okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu i nie była za nie opłacana składka na ubezpieczenie (od dnia 1 stycznia 1983 r. w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i ich rodzin wprowadzone zostało ubezpieczenie społeczne domowników rolnika, czyli osób bliskich rolnikowi, pracujących w jego gospodarstwie i dla których praca ta stanowiła główne źródło utrzymania).

Poza tym przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie jest wyraźnie adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (domowników) ani do osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę (pracowników), a reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy, w którym okres pracy w gospodarstwie rolnym jest okresem zaliczanym wprost, niezależnie od uregulowań z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, i traktowanym jak okres składkowy (por. art. 10 ust. 1 ustawy). A zatem, zdaniem Sądu Najwyższego implikuje to stwierdzenie niedopuszczalności stosowania (przez analogię) wobec osoby, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, kryteriów objęcia ubezpieczeniem domowników rolnika na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy

z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W szczególności chodzi o warunek pozostawiania we wspólnocie gospodarczej z rolnikiem i stałości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Żadnego znaczenia dla uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym nie ma zamieszkiwanie w gospodarstwie rolnym ani wykonywanie pracy stałe czy tylko sezonowe, np. w czasie wakacji.

Sąd Najwyższy, wskazał również, że na gruncie systemu ubezpieczenia społecznego obowiązującego od dnia 1 stycznia 1999 r., pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, stawiany jest warunek, aby praca wykonywana była w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy.

Skoro bowiem przepis stanowi, że te okresy pracy należy traktować jak okresy składkowe, sformułowanie to oznacza nie tylko uwzględnienie takiego okresu przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia emerytalno-rentowego, lecz również uwzględnienie ich jedynie wówczas, gdy spełnione są rygory wymagane dla okresów składkowych. Taki rygor jest ustanowiony w przepisie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach, zezwalający na uznanie za okresy składkowe okresów przypadających przed dniem wejścia tej ustawy w życie, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy).

Powyższe wynika również wprost z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a przed objęciem ubezpieczeniem społecznym, przyjmowano wymiar czasu pracy przekraczający 4 godziny dziennie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998 nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 799; z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 122, czy wyrok z dnia 10 maja 2000, II UKN 535/99, nie publikowany).

W konsekwencji należy przyjąć, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona była przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres także, gdy przypadał w czasie wakacji szkolnych (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy o emeryturach i rentach). Czyli choćby praca ta stanowiła tylko udział (pomoc) w wykonywaniu typowych obowiązków domowych zwyczajowo wymaganych od dziecka będącego członkiem rolniczej wspólnoty rodzinnej należy uznać, że spełniała kryteria wystarczające do uwzględnienia jej okresu w pracowniczym stażu emerytalnym. (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 grudnia 2012 roku III AUa 1423/12, LEX nr 1239960; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2012 roku III AUa 696/12, LEX nr 1220546; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2006 roku III AUa 397/06, LEX nr 253467)

W przedmiotowej sprawie zostało wykazane, iż wnioskodawczyni w spornym okresie zamieszkując z rodzicami w sposób stały pomagała im w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Praca wnioskodawczyni polegała zarówno na zajmowaniu się inwentarzem, jak i na pracy w polu. Wnioskodawczyni wyrzucała obornik oprzątała i karmiła zwierzęta, zbierała ziemniaki grabiła siano, wiązała snopki, pielila warzywniak. Praca ta nawet przy współudziale rodzeństwa zajmowała średnio ok. 5-6 godzin dziennie. W ocenie Sądu skoro wnioskodawczyni faktycznie w spornym okresie prace na w gospodarstwie wykonywała brak podstaw do odmowy zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia od którego zależą uprawnienia emerytalne.

Przeszkody w zaliczeniu tego okresu do posiadanych przez wnioskodawczynię okresów składkowych i nieskładkowych nie stanowią też, eksponowane w zaskarżonej decyzji przez organ rentowy, zastrzeżenia dotyczące faktycznego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników przez ojca odwołującej się. Brak zaświadczenia z Urzędu Gminy czy KRUS o opłaconych składkach na ubezpieczenie społeczne rolników. W tym kontekście należy zauważyć, że w analizowanym w niniejszym procesie okresie czasu wnioskodawczyni posiadała status domownika rolnika, natomiast znajdujący zastosowanie w rozpatrywanym przypadku przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie uzależnia możliwości potwierdzenia okresu pracy w gospodarstwie

rolnym po ukończeniu 16 roku życia od tego, czy rolnik u którego pracował domownik opłacał składkę na ubezpieczenie społeczne rolników (por wyrok Sądu apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 listopada 2018 r. III AUa 1609/16 analogicznie wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2009 r., III AUa 5187/08). W odniesieniu do domownika rolnika obowiązek opłacania składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne wprowadziła wspomniana już wyżej ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. Począwszy od 1 stycznia 1983 r. rolnicy mieli obowiązek opłacania składek także za domowników pracujących w gospodarstwie rolnym. Opłacenie składek na ubezpieczenie rolnicze domownika stanowi warunek konieczny do uwzględnienia okresu pracy domownika w gospodarstwie rolnym do ogólnego stażu pracy dopiero od ww. daty, czyli od 1 stycznia 1983 r. Sporny okres pracy wnioskodawczyni na gruntach rolnych ojca dotyczy przedziału czasu do od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r., a więc przed wprowadzeniem obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne domownika rolnika. Nie ma zatem racji organ rentowy wymagając od odwołującej się wykazania faktu opłacania składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne za sporny okres od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r.

Powyżej poczynione ustalenia w ocenie Sądu pozwalają zatem przyjąć, iż wniesione odwołanie jest zasadne. Emerytura we wcześniejszym wieku emerytalnym ma charakter wyjątkowy, a warunki jej nabycia należy interpretować ściśle. Aby powstało prawo do emerytury muszą zaistnieć łącznie wszystkie wymienione w przepisach prawa przesłanki. Ostatnią wymaganą prawem przesłankę tj. staż co najmniej 20 lat pracy odwołująca się w sposób należyty wykazała w niniejszym postępowaniu. (pozostałych przesłanek organ rentowy nie kwestionował) Reasumując - wnioskodawczyni spełniła wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej, gdyż w niniejszym postępowaniu wykazała, że posiada ogólny staż pracy wynoszący co najmniej 20 lat, gdyż w spornym okresie od 8 września 1979r. do 2 marca 1980 r., pracowała w gospodarstwie rolnym ojca prowadzonym przez jej rodziców w wymaganym wymiarze czasu pracy.

W myśl art. 100 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Na mocy art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając odwołującej prawo do emerytury poczynając od dnia 1 maja 2019 r. tj. od dnia w którym złożono wniosek.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem i aktami rentowymi, doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z pouczeniem, iż ma on prawo wniesienia apelacji od tego wyroku do Sądu Apelacyjnego w Łodzi za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Łodzi w terminie 14 dni od dnia doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem.

J.L.